

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22.12.2016, sen. zn. 29 NSČR 123/2014, ECLI:CZ:NS:2016:29.NSCR.123.2014.1

Číslo: 127/2018

Právní věta: Ve věcech, v nichž se místní příslušnost soudu odvozuje (ve smyslu § 85 odst. 3 o. s. ř.) od obecného soudu, v jehož obvodu má sídlo právnická osoba zapsaná v obchodním rejstříku [jak je tomu (ve shodě s § 7b odst. 1 insolvenčního zákona), i v insolvenčním řízení zahájeném insolvenčním návrhem dlužníkově věřitele proti dlužníku, který je právnickou osobou], vychází soud (pro účely posouzení místní příslušnosti) z těch údajů, jež jsou pro rozhodný okamžik zapsány o sídle takové právnické osoby v obchodním rejstříku.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 22.12.2016

Spisová značka: 29 NSCR 123/2014

Číslo rozhodnutí: 127

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Příslušnost soudu místní

Předpisy: § 85 odst. 3 o. s. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud zamítl dovolání dlužníka a prvního insolvenčního navrhovatele proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 10. 2014, sp. zn. MSPH 77 INS 11631/2014, 4 VSPH 1030/2014-A.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Usnesením ze dne 28. 4. 2014, č. j. MSPH 77 INS 11631/2014-A-6 (ve znění opravného usnesení ze dne 28. 5. 2014, č. j. MSPH 77 INS 11631/2014-A-20), rozhodl Městský soud v Praze (dále též jen „insolvenční soud“) o insolvenčním návrhu ze dne 25. 4. 2014, jímž se první (tehdy jediný) insolvenční navrhovatel T. s. r. o. (dále jen „insolvenční navrhovatel T“) domáhal zjištění úpadku dlužníka WPB Capital, spořitelní družstvo, tak, že vyslovil svou místní nepřislušnost (bod I. výroku), s tím, že po právní moci tohoto rozhodnutí bude věc postoupena Krajskému soudu v Brně (bod II. výroku).

2. Insolvenční soud - vycházejí z ustanovení § 7a a § 7b odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona), ve znění pozdějších předpisů a z ustanovení § 11 odst. 1, § 85 odst. 3 a § 105 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s.

ř.“) - uzavřel, že dlužník je právnickou osobou, jejíž sídlo bylo v době zahájení insolvenčního řízení zapsáno v obvodu působnosti Krajského soudu v Brně.

3. K odvolání dlužníka (A-9) i insolvenčního navrhovatele T (A-12) Vrchní soud v Praze v záhlaví označeným usnesením potvrdil usnesení insolvenčního soudu.

4. K odvolání dlužníka odvolací soud uvedl, že nemá za správný názor, že insolvenční soud měl před rozhodnutím o místní nepříslušnosti zastavit řízení pro nedostatek podmínek řízení, uváděje, že i takové rozhodnutí musí vydat místně příslušný soud.

5. K odvolání insolvenčního navrhovatele T odvolací soud uzavřel, že „sídlem“ ve smyslu § 85 odst. 3 o. s. ř. se rozumí sídlo zapsané ve veřejném rejstříku, nikoli vždy „skutečné sídlo“ [ve smyslu § 137 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „o. z.“)]. K tomu s odkazem na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 10. 2012, sen. zn. 29 NSČR 69/2012 (které je – stejně jako další rozhodnutí Nejvyššího soudu zmíněná níže – dostupné i na webových stránkách Nejvyššího soudu) dovedl, že sama okolnost, že skutečné sídlo je v obvodu jiného insolvenčního soudu, může být pouze důvodem pro delegaci vhodnou dle § 12 odst. 2 o. s. ř., nikoliv důvodem pro určení místní příslušnosti podle § 85 odst. 3 o. s. ř.

II. Dovolání a vyjádření k němu

6. Proti usnesení odvolacího soudu podal dovolání dlužník i insolvenční navrhovatel T.

I. K dovolání dlužníka

Dlužník vymezuje přípustnost dovolání ve smyslu ustanovení § 237 o. s. ř. argumentem, že oba soudy se při řešení otázky místní příslušnosti odchýlily od dosavadní rozhodovací praxe odvolacího soudu a požaduje, aby Nejvyšší soud zrušil rozhodnutí soudů obou stupňů a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Konkrétně namítá, že jeho skutečné sídlo (odlišné od fiktivního sídla zapsaného v obchodním rejstříku) je v P. Insolvenční zákon ani občanský soudní řád nehovoří o „zapsaném sídlo“, nýbrž pouze o „sídlo“, jímž je (ve smyslu ustanovení § 137 odst. 1 o. z.) nejen sídlo zapsané, ale zároveň i sídlo skutečné.

Dlužník nesouhlasí ani se závěrem, že místní příslušnost soudu je nutno vyřešit již před odmítnutím návrhu pro nedostatek podmínky řízení.

II. K dovolání insolvenčního navrhovatele T.

Insolvenční navrhovatel T vymezuje přípustnost dovolání ve smyslu ustanovení § 237 o. s. ř. argumentem, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení právní otázky, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu, jakož i na vyřešení právní otázky, která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena.

7. Jde o tyto otázky:

a/ Rozumí se sídlem ve smyslu ustanovení § 85 odst. 3 o. s. ř. pouze sídlo zapsané ve veřejném rejstříku (jde-li o právnickou osobu tam zapisovanou), nebo ve smyslu ustanovení § 137 odst. 1 o. z. též sídlo skutečné (dovolá-li se jej oprávněná osoba)?

b/ Lze rozhodnout o místní příslušnosti soudu pouze s ohledem na aktuální stav zápisu ve veřejném

rejstříku, aniž by soud předběžně posoudil platnost usnesení členské schůze (družstva), jež rozhodla o změně sídla, v situaci, kdy byla podána žaloba o určení neplatnosti této členské schůze?

8. K otázce ad a/ insolvenční navrhovatel T argumentuje především poukazem na závěry obsažené v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 4. 2009, sp. zn. [23 Cdo 937/2009](#), maje za to, že rozhodným je skutečné sídlo dlužníka (v P.). K tomu se dovolává též názoru obsaženého v díle LAVICKÝ, P. a kol.: Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1 – 654). Komentář. 1. vydání. Praha. C. H. Beck 2014, str. 726, a tam uvedeného odkazu na rozhodnutí Městského soudu v Praze sp. zn. 55 Co 6/2005 (jde o usnesení ze dne 20. 2. 2005, uveřejněné v časopise Soudní judikatura číslo 10, ročník 2005, pod č. 157), o tom, že pro posouzení místní příslušnosti soudu podle ustanovení § 84 a § 85 odst. o. s. ř. není určující jen sídlo žalované právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku, ale i její skutečné sídlo. Upozorňuje též na jiná rozhodnutí, v nichž odvolací soud poukazyval na to, že nebylo zpochybňováno [dle § 19c odst. 3 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku (dále též jen „obč. zák.“)], že by zapsané sídlo nebylo sídlem skutečným.

9. Insolvenční navrhovatel T míní, že ač rozhodnutí Nejvyššího soudu bylo vydáno za platnosti jiné právní úpravy, účelem žádné z následných změn nebylo (při nezměněné úpravě v občanském soudním řádu) oslabit ochranu třetích osob dovolávajících se skutečného sídla. Dovojuje dále, že pouze jím předestřený výklad je způsobilý ochránit osoby před zápisem fiktivního sídla právnické osoby.

10. K otázce ad b/ insolvenční navrhovatel T uvádí, že odvolací soud měl otázku platnosti členské schůze družstva o změně sídla (z 26. 2. 2014) posuzovat jako předběžnou, případně měl přerušit řízení odo pravomocného skončení sporu o určení neplatnosti usnesení členské schůze družstva.

III.

Přípustnost dovolání

11. Nejvyšší soud se nejprve zabýval přípustností podaných dovolání, přičemž dovedl, že jak dovolání dlužníka, tak dovolání insolvenčního navrhovatele T je přípustné podle § 237 o. s. ř., když jejich prostřednictvím jsou mu k řešení překládány otázky procesního práva v insolvenčních souvislostech beze zbytku nezodpovězené.

IV.

Důvodnost dovolání

12. Pro další úvahy Nejvyššího soudu v této věci je podstatné, že insolvenční řízení bylo zahájeno dne 25. 4. 2014, kdy Městskému soudu v Praze došel insolvenční návrh insolvenčního navrhovatele T a že k tomuto datu měl dlužník podle údajů z obchodního rejstříku vedeného u Krajského soudu v Brně, vložky Dr. 5441, zapsáno (od 27. 2. 2014) sídlo v B. (na adrese v záhlaví). Do 27. 2. 2014 měl dlužník zapsáno sídlo na adrese P.

13. Podle ustanovení § 7 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona), nestanoví-li tento zákon jinak nebo není-li takový postup v rozporu se zásadami, na kterých spočívá insolvenční řízení, použijí se pro insolvenční řízení a pro incidenční spory přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu týkající se sporného řízení, a není-li to možné, ustanovení zákona o zvláštních řízeních soudních; ustanovení týkající se výkonu rozhodnutí nebo exekuce se však použijí přiměřeně jen tehdy, jestliže na ně tento zákon odkazuje.

Dle ustanovení § 7b odst. 1 insolvenčního zákona pro insolvenční řízení je příslušný soud, v jehož obvodu je obecný soud dlužníka (odstavec 1).

Podle ustanovení § 11 o. s. ř. řízení se koná u toho soudu, který je věcně a místně příslušný. Pro určení věcné a místní příslušnosti jsou až do skončení řízení rozhodné okolnosti, které tu jsou v době jeho zahájení. Věcně a místně příslušným je vždy také soud, jehož příslušnost již není možné podle zákona zkoumat nebo jehož příslušnost byla určena pravomocným rozhodnutím příslušného soudu (odstavec 1). Je-li místně příslušných několik soudů, může se řízení konat u kteréhokoli z nich (odstavec 2).

Dle ustanovení § 85 odst. 3 o. s. ř. obecným soudem právnické osoby je okresní soud, v jehož obvodu má sídlo.

Z ustanovení § 105 o. s. ř. se pak podává, že místní příslušnost zkoumá soud jen do skončení přípravného jednání podle § 114c. Neprovedl-li tuto přípravu jednání, zkoumá soud místní příslušnost jen před tím, než začne jednat o věci samé, nebo rozhodl-li o věci samé bez jednání, jen před vydáním rozhodnutí; to neplatí, jde-li o platební rozkaz, elektronický platební rozkaz nebo evropský platební rozkaz. Později ji soud zkoumá pouze tehdy, nebyla-li provedena příprava jednání podle § 114c, a jen k námitce účastníka, která byla uplatněna při prvním úkonu, který účastníku přísluší. Při zkoumání místní příslušnosti se nepřihlíží k přípravě jednání, jednáním a jiným úkonům provedeným před věcně nepřísušným soudem a k rozhodnutím vydaným věcně nepřísušným soudem (odstavec 1). Vysloví-li soud, že není příslušný, postoupí věc po právní moci tohoto usnesení příslušnému soudu nebo ji za podmínek § 11 odst. 3 předloží Nejvyššímu soudu (odstavec 2).

Podle ustanovení § 137 o. z., každý se může dovolat skutečného sídla právnické osoby (odstavec 1). Proti tomu, kdo se dovolá sídla zapsaného ve veřejném rejstříku, nemůže právnická osoba namítat, že má skutečné sídlo v jiném místě (odstavec 2).

14. V této podobě, pro věc rozhodné, platila citovaná ustanovení insolvenčního zákona, občanského soudního řádu a občanského zákoníku v době zahájení insolvenčního řízení a později nedoznala změn.

15. Úvodem budiž poznamenáno, že jelikož insolvenční zákon nedefinuje „obecný soud dlužníka“, ani blíže neupravuje další otázky místní příslušnosti soudu, v intencích § 7 insolvenčního zákona se pro insolvenční řízení uplatní (přiměřeně) právě ustanovení § 11, § 84 a násl. a § 105 o. s. ř.

16. K právním otázkám otevřeným dovoláním dlužníka a insolvenčního navrhovatele T uvádí Nejvyšší soud toto:

I. K otázce, zda místní příslušnost soudu je nutné vyřešit před „před odmítnutím návrhu pro nedostatek podmínky řízení“ [otevřené dovoláním dlužníka].

[1] Ústavní soud ve své rozhodovací praxi opakovaně uvádí, že dodržení obecných zákonných podmínek určení příslušnosti soudu je zárukou toho, že nedojde k libovolnému určování příslušnosti soudu, jehož cílem by mohlo být ovlivnění výsledku soudního rozhodování. Tento ústavní imperativ jednak dotváří a upevňuje soudcovskou nezávislost, současně však pro každého účastníka řízení představuje ústavní záruku, že k rozhodování v jeho věci jsou povolány soudy a soudci podle předem stanovených pravidel tak, aby byla zachována zásada přidělování soudní agendy podle pevného rozvrhu práce, čímž je vyloučen výběr soudců a soudů „ad hoc“. Rozhodování každé věci příslušným (tedy zákonným) soudem a soudcem je tedy neopomenutelnou podmínkou spravedlivého procesu. Srov. např. náleží Ústavního soudu ze dne 30. 4. 2008, sp. zn. [III. ÚS 2853/07](#), uveřejněný pod č. 83/2008 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu.

[2] Těmto závěrům by se zjevně protivil postup nabízený dlužníkem, jenž by k rozhodování o

tom, zda jsou splněny podmínky, za nichž lze insolvenční návrh odmítnout (nebo o něm jinak „nemeritorně“ rozhodnou konečným způsobem) předurčoval soud, jenž není soudem místně příslušným. Dlužník nadto přehlíží, že podle ustanovení § 212a odst. 6 o. s. ř. usnesení, jímž nebylo rozhodnuto ve věci samé, lze přezkoumat jen z důvodů, které se týkají toho, co soud prvního stupně řešil ve výroku usnesení. To v poměrech dané věci znamená, že odvolací soud se mohl zabývat místní příslušností soudu, nikoli však tím, zda (případně) [ne]jsou splněny jiné podmínky řízení.

[3] Dovolání dlužníka potud není důvodné.

II. K otázce, zda odvolací soud měl předběžně zkoumat platnost usnesení členské schůze (družstva), jež rozhodla o změně sídla [otevřeném dovoláním insolvenčního navrhovatele T].

[1] Zápis změny sídla dlužníka provedený v obchodním rejstříku s účinností od 27. 2. 2014 byl proveden na základě usnesení členské schůze dlužníka z 26. 2. 2014 a podléhá tak režimu úpravy obsažené v zákoně č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích) [dále též jen „z. o. k.“] a v zákoně č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů (dále též jen „z. v. r.“ nebo „zákon o veřejných rejstřících“).

Podle ustanovení § 8 odst. 1 z. v. r. proti osobě, která právně jedná důvěřujíc údaji zapsanému do veřejného rejstříku, nemá ten, jehož se zápis týká, právo namítnout, že zápis neodpovídá skutečnosti.

Dle ustanovení § 663 z. o. k., každý člen družstva, člen představenstva nebo kontrolní komise nebo likvidátor se mohou dovolávat neplatnosti usnesení členské schůze podle ustanovení občanského zákoníku o neplatnosti usnesení členské schůze spolku pro rozpor s právními předpisy nebo stanovami. Bylo-li rozhodnuto mimo členskou schůzi, právo podat návrh zanikne uplynutím 3 měsíců ode dne, kdy se navrhovatel dozvěděl nebo mohl dozvědět o přijetí rozhodnutí podle § 652 až 655 (odstavec 1). Nebylo-li právo podle odstavce 1 uplatněno v zákonné lhůtě, případně nebylo-li návrhu na vyslovení neplatnosti vyhověno, nelze platnost usnesení členské schůze již přezkoumávat, ledaže jiný právní předpis stanoví jinak (odstavec 2).

[2] Zákon o obchodních korporacích neumožňuje rejstříkovému soudu přezkoumat platnost usnesení členské schůze družstva v rejstříkovém řízení, ve kterém soud rozhoduje o povolení zápisu skutečnosti založené usnesením členské schůze družstva do obchodního rejstříku (srov. § 663 odst. 2 z. o. k.). Takovou úpravu neobsahuje ani zákon o veřejných rejstřících (a není tudíž jiným právním předpisem předvídaným § 663 odst. 2 z. o. k.).

[3] Rejstříkovému soudu, jenž zápis provedl, tedy nepříslušelo v rejstříkovém řízení posuzovat platnost usnesení členské schůze družstva z 26. 2. 2014, a to ani v řízení o povolení zápisu skutečnosti založené tímto usnesením do obchodního rejstříku. Neměl-li možnost předběžně posoudit platnost uvedeného usnesení rejstříkový soud v době povolení zápisu změny sídla dlužníka podle usnesení, pak tím více platí, že tuto možnost nemá (v insolvenčním řízení, kde insolvenční zákon jinou úpravu též nemá) ani soud zkoumající svou místní příslušnost podle sídla dotčené právnické osoby (družstva). Možnost přerušit insolvenční řízení do pravomocného skončení sporu o určení neplatnosti předmětného usnesení členské schůze družstva (předestíranou insolvenčním navrhovatelem T) vylučuje ustanovení § 84 odst. 1 část věty před středníkem insolvenčního zákona.

[4] Dovolání insolvenčního navrhovatele T potud není důvodné.

III. K otázce, zda pro určení místní příslušnosti soudu podle sídla právnické osoby je určující sídlo „skutečné“ nebo sídlo „zapsané“ (v příslušném veřejném rejstříku) [otevřené dovoláním dlužníka i insolvenčního navrhovatele T].

[1] Ze zásady *perpetuatio fori*, vyjádřené v ustanovení § 11 odst. 1 o. s. ř., vyplývá, že okolnosti rozhodné pro určení místní příslušnosti soud zkoumá z údajů obsažených v žalobě (nebo jiném návrhu na zahájení řízení), neboť jiný pramen v době zahájení řízení nemá k dispozici.

[2] Jak popsáno výše k otázce ad I., místní příslušnost soudu je jednou ze zákonných podmínek řízení, jež má ústavní rozměr. S přihlédnutím k omezené časové působnosti zkoumání této podmínky řízení (srov. § 105 o. s. ř.), jež soustřeďuje posuzování této podmínky na samotný počátek řízení, se základní pravidla určující, který soud je (má být) místně příslušný k projednání a rozhodování dané věci nastavují v procesních předpisech obecně co nejjednodušeji. Tam, kde se místní příslušnost soudu odvozuje od obecného soudu, v jehož obvodu má právnická osoba sídlo (srov. § 85 odst. 3 o. s. ř.), se proto předpokládá (po celou dobu platnosti pravidla obsaženého v § 85 odst. 3 o. s. ř. se předpokládalo), že jde-li o sídlo zapisované do některého z veřejných rejstříků (v daném případě do obchodního rejstříku), bude soud poměřovat svou místní příslušnost k projednání a rozhodnutí dané věci údaji z takového veřejného rejstříku (zde z obchodního rejstříku).

[3] Insolvenční navrhovatel T má pravdu, poukazuje-li na to, že existuje judikatura, jež ve vazbě na ustanovení § 19c odst. 3 obč. zák. dovozuje nutnost poměřovat místní příslušnost soudu tam, kde se odvozuje od obecného soudu, v jehož obvodu má právnická osoba sídlo, nejen sídlem „zapsaným“ nýbrž i sídlem „skutečným“ (srov. shora zmíněné usnesení Městského soudu v Praze sp. zn. 55 Co 6/2005) a že podobnou vazbu naznačuje usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. [23 Cdo 937/2009](#). Z obou označených rozhodnutí je nicméně patrné, že zkoumala místní příslušnost soudu ke dni zahájení řízení (§ 11 odst. 1 o. s. ř.) v době, pro kterou platilo i pravidlo obsažené v ustanovení § 19 odst. 2 obč. zák. (jež určovalo, že sídlo musí být určeno adresou, kde právnická osoba sídlí skutečně, tedy místem, kde je umístěna její správa a kde se veřejnost může s právnickou osobou stýkat).

[4] V usnesení ze dne 18. 5. 2011, sp. zn. [29 Cdo 3692/2010](#), uveřejněném pod č. 12/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, k tomu Nejvyšší soud vysvětlil, že změnou ustanovení § 19c obč., zák., provedenou s účinností od 20. 7. 2009 zákonem č. 215/2009 Sb., byl opuštěn princip skutečného sídla, jenž příslušnou právní úpravu dosud ovládal. To přitom platí i po 1. lednu 2014, kdy byl nahrazen dosavadní občanský zákoník novým občanským zákoníkem a zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, zákonem o obchodních korporacích. Neplatí-li v právním řádu požadavek, aby zapsané sídlo právnické osoby bylo i jejím sídlem skutečným, pak povaze zkoumání místní příslušnosti soudu podle sídla právnické osoby odpovídá, že se řídí sídlem „zapsaným“. Příléhavý je v této souvislosti úsudek odvolacího soudu, že dostatečným korektivem možného nesouladu vzešlého ze skutečnosti, že podnikatelské aktivity dlužníka se soustřeďují v místě, kde má sídlo „skutečné“ a nikoli v místě, kde se nachází jeho sídlo „zapsané“, je pro insolvenční řízení institut delegace vhodné upravený v § 12 odst. 2 o. s. ř.

[5] Ve vazbě na ustanovení § 137 o. z. budiž dodáno, že v pojetí předestíraném dovolateli by určení zákonného (místně příslušného) bylo závislé na tom, zda se některý z účastníků „skutečného“ sídla dovolá; soud, který by místní příslušnost měl zkoumat v počátcích řízení z úřední povinnosti, tuto možnost zjevně nemá. V insolvenčním řízení, jež se i v počátečních fázích řízení může projevovat jako řízení s vícero účastníky (typově s vícero insolvenčními navrhovateli), by ostatně připuštění postupu podle § 137 odst. 1 o. z. v rovině zkoumání místní příslušnosti soudu muselo logicky vést k závěru, že lze aplikovat též pravidlo obsažené v § 137 odst. 2 o. z. [a k tomu, aby se místní příslušnost insolvenčního soudu opět posuzovala podle

„zapsaného“ sídla právnické osoby (dlužníka), by postačovalo, že se některý z dalších účastníků insolvenčního řízení dovolá zapsaného sídla].

[7] Lze shrnout, že ve věcech, v nichž se místní příslušnost soudu odvozuje (ve smyslu § 85 odst. 3 o. s. ř.) od obecného soudu, v jehož obvodu má sídlo právnická osoba zapsaná v obchodním rejstříku [jak je tomu (ve shodě s § 7b odst. 1 insolvenčního zákona), i v insolvenčním řízení zahájeném insolvenčním návrhem dlužníkovy věřitele proti dlužníku, který je právnickou osobou], vychází soud (pro účely posouzení místní příslušnosti) z těch údajů, jež jsou pro rozhodný okamžik (jímž je okamžik zahájení insolvenčního řízení) zapsány o sídle takové právnické osoby v obchodním rejstříku.

[8] Ve vztahu k dovolání dlužníka je též zjevné, že ochrana upravená ustanovením § 137 o. z. se týká „třetích osob“ (osob odlišných od právnické osoby, o jejíž sídlo jde). Dlužník tedy není osobou, jež by se mohla (byť jen pro účely posouzení místní příslušnosti insolvenčního soudu) dovolávat postupem podle § 137 odst. 1 o. z. toho, že jeho skutečné sídlo se nachází jinde, než sídlo zapsané.

[9] Dovolání insolvenčního navrhovatele a dlužníka tak ani v této části nejsou důvodná.

17. Jelikož ze spisu nepodávají ani vady řízení, k nimž Nejvyšší soud u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), Nejvyšší soud obě dovolání zamítl (§ 243d písm. a/ o. s. ř.).